

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1985/3

KARAR NO : 1985/51

ÖZET: Sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenmeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Mahmut Kalaycı

O L A Y : Sanığın olay tarihinde (9.6.1983) İçişleri Bakanlığı'nın 5 Ma-

yas 1983 gün,102303 sayılı yazısı ile toplama, müsadere ve yasaklanmalarına karar verilen dergilerden 6 fasikül Milliyet Gazetesi Ülkeler Ansiklopedisinin İsvaç Bölümünü satmak için dükkânında bulundurduğu iddia edilerek Kurucaşile C.Savcılığı'nca düzenlenen 17.5.1984 günlü, 1984/113 esas sayılı iddianamede eylemine uyan TCK.nun 526. maddesi uyarınca cezalandırılması istemiyle hakkında kamu davası açılmıştır.

Kurucaşile Sulh Ceza Mahkemesi; 11.10.1984 günü, 1984/98-183 sayı ile; suçun 1402 sayılı Sıkıyönetim Yasası ve bildirimlerine aykırı davranma olduğu, sanığın anılan Yasa'nın 3/C. maddesi gereğince cezalandırılması gerektiği, bu nedenle de davanın mahkemenin görevi dışında kaldığı,

Gölcük Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi; 13.12.1984 günü, 1984/192-244 sayı ile; 1402 sayılı Yasa'nın 13/b fıkrasındaki amir hüküm karşısında Kurucaşile Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen görevsizlik kararının usul ve yasaya uygun bulunmadığı, çünkü dava dosyasının hazırlık soruşturması sırasında Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı'nın 26.9.1984 gün, 1984/304 Ad.Müş. sayılı yazısı ile Kurucaşile C.Savcılığına iade edilmiş olduğu, keza söz konusu ansiklopedinin İsvaç Bölümünün yasaklanmasına dair Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı'nın yayınlanmış bir emrinin bulunmadığı,

Gerekçeleri ile görevsiz olduklarına karar vermişlerdir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğu doğmuş, dava dosyası Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Savcılığı'nın 27.12.1984 günlü, 1984/1273 İda. sayılı yazısı ekinde Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığı'na gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi, Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığı'nda, Y. İsmet Ayer, Mebrure Gözdemir A.Mazhar Akman, Necati Karakış, Ergun Argon ve Yavuz T. Özgen'in katılmaları ile yaptığı 25.2.1985 günlü toplantıda, geçici raportör Hâkim Tulez Barutoğlu'nun raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Tayfun Ugan'ın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç, İstanbul ilini de kapsamına alarak 26.12.1978 günü ilân edilen sıkıyönetimden sonra, 9.6.1983 de Kurucasıle'de işlenmiştir.

Suçun, sıkıyönetim ilânından sonra işlenmesi nedeni ile görevli yargı yerini belirlemede 1402 sayılı Yasa'nın 15. maddesinin gözönünde tutulması gerekir. Bu maddenin uygulanmasının önkoşulu ise, suçun sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenmesidir. Daha sonra da atılı suçun, söz konusu maddede sayılan suçlar arasında yer alıp almadığı araştırılmalıdır.

Olay, sanığın İçişleri Bakanlığı'nca toplama ve yasaklama kararı verilen dergilerden 6 fasikülü satmak amacı ile dükkânında bulundurmasından ibarettir. Dava, yukarıda görüldüğü gibi TCK.nun 526.maddesi uyarınca açılmış, ancak adli yargı yerince suçun sıkıyönetim emir ve yasaklarına aykırı davranma olduğu ve sanığın 1402 sayılı Yasa'nın 3/C. maddesi uyarınca cezalandırılması gerektiği ileri sürülerek görevsizlik kararı ile dosya sıkıyönetim askerî mahkemesine gönderilmiştir.

İncelenen dosya içeriğine göre, Milliyet Gazetesi Ülkeler Ansiklopedisinin İsveç Bölümü hakkında İçişleri Bakanlığı'nca toplama ve yasaklama kararı verildiği, Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığının bu konuda bir emir ve bildirisinin bulunmadığı anlaşılmakta, ayrıca dosyada bulunan Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı'na ait 26.9.1984 günlü, 1984/204 sayılı yazıdan; davanın Adli Yargı yerinde görülmesi yolunda komutanın yasa ile kendisine verilen takdir yetkisini kullandığı görülmektedir.

Bu durumda, sanığın eyleminde siyasal ve ideolojik bir amacın bulunmaması nedeni ile suçun sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmadığı gibi, sanığa isnat olunan suçun da Sıkıyönetim Yasası'nın 15.maddesinin kapsamı dışında kaldığı ortadadır.

Öte yandan, Donanma ve Sıkıyönetim Komutanlığı'nın konuya ilişkin yayınlanmış bir emir ve bildirisinin bulunmaması karşısında, eylemin sübutu halinde sıkıyönetim emir ve yasaklarına aykırı davranma suçunun oluşamayacağı, aksi takdirde dava konusu eylemin Sıkıyönetim Yasasının 16. maddesinde yazılı suçu oluşturması halinde ise, sıkıyönetim Komutanının takdir hakkını kullanmasının söz konusu olamayacağı kuşkusuzdur.

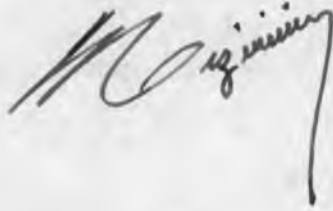
Açıklanan nedenlerle, gerek sıkıyönetim yasasının 15. maddesinde öngörülen koşulların olayda gerçekleşmemesi, gerek inceleme konusu eylemin sübutu halinde de, 1402 sayılı Yasa'nın 16. maddesinde yazılı suç, kanun unsurları itibarı ile teşekkül etmeyeceği cihetle, davanın Adli Yargı yerinde görülmesine ve Kurucasıle Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

ulu

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine bu nedenle, Kurucaşile Sulh Ceza Mahkemesi'nin 11.10.1984 günlü, 1984/98-183 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 25.2.1985 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

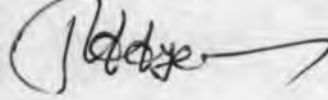
Başkan

Servet Tüzün

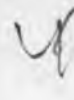
Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Mebrure Gözdemir

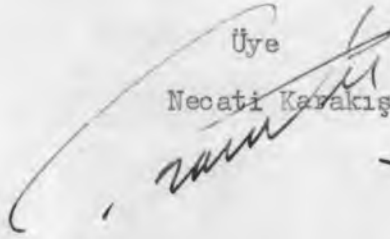
Üye

A. Mazhar Akman

Üye

Necati Karakış

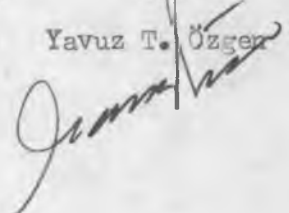
Üye

Ergun Ergon

Üye

Yavuz T. Özgen

Adli Yargı Kurulu
Yayımlı
8.3.1985
i/c

8.3.1985
i/c